

**UCHWAŁA NR III/18/2014
RADY GMINY PORĄBKA**

z dnia 22 grudnia 2014 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla
Gminy Porąbka na 2015 rok**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. - Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. - Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.)

**Rada Gminy Porąbka
uchwala, co następuje:**

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Porąbka na 2015 rok, o treści określonej w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy oraz w zakresie określonym uchwałą Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Kultury.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 roku i podlega ogłoszeniu poprzez rozplakatowanie w miejscach zwyczajowo przyjętych na terenie gminy.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Drabek

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA GMINY PORĄBKA NA ROK 2015

Alkohol stanowi jedno z najistotniejszych zagrożeń dla zdrowia obywateli Unii Europejskiej.

Mapa polskich problemów alkoholowych ujętych w „Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015”

- 1. Szkody zdrowotne wynikające ze spożywania alkoholu,**
- 2. Nadmierna dostępność alkoholu,**
- 3. Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym szkody zdrowotne i rozwojowe dzieci z rodzin alkoholowych,**
- 4. Picie alkoholu przez dzieci i młodzież,**
- 5. Zjawisko przemocy w rodzinie związane z alkoholem,**
- 6. Pogarszająca się jakość działań podejmowanych przez gminy w ramach GPPIRPA**
- 7. Naruszenia prawa związane z alkoholem**
- 8. Brak naukowych danych na temat strat ekonomicznych związanych z alkoholem.**

System profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oparty jest na wzajemnie komplementarnych programach działań realizowanych na różnych poziomach administracji:

- 1. Gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,**
- 2. Wojewódzkie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,**
- 3. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.**

ROZDZIAŁ I

Alkohol - jego wpływ na życie polskiego społeczeństwa.

Problemy alkoholowe określają całokształt negatywnych i wielowymiarowych konsekwencji związanych z konsumpcją alkoholu. Populacja osób pijących ryzykownie i szkodliwie jest szacowana w Polsce na 2,5 do nawet 4 milionów. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na 3 miejscu czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 różnych rodzajów chorób i urazów ma związek z alkoholem. Badania pokazują, że około 20% wszystkich zgłoszeń pacjentów do podstawowej opieki zdrowotnej ma związek z alkoholem. Szkodliwość wpływu alkoholu na organizm ludzki w świetle dotychczasowych badań wydaje się oczywista, a pomimo to jego spożycie ciągle wzrasta. Niepokojącym zjawiskiem jest fakt, że wśród osób używających i nadużywających alkoholu jest coraz więcej kobiet, po alkohol sięgają kobiety coraz młodsze w wieku rozrodczym, co niesie ogromne ryzyko dla zdrowia ich potomstwa, spożywanie alkoholu w ciąży prowadzi do uszkodzeń płodu i poważnych powikłań, między innymi do powstania Zespołu FAS (Fetal Alcohol Syndrom). Schorzenie to obejmuje zespół zaburzeń umysłowych i fizycznych, które mogą wyrażać się jako opóźnienia umysłowe, dysfunkcje mózgu, anomalie rozwojowe, czy problemy z uczeniem się, zachowaniem, a także zaburzenia natury psychologicznej. Chore na FAS dzieci nigdy nie osiągną takiego poziomu rozwoju umysłowego, fizycznego i społecznego jak ich rówieśnicy urodzeni przez matki nie spożywające alkoholu. Posługując się wskaźnikami europejskimi oraz wynikami polskich badań społecznych, liczbę osób uzależnionych można oszacować między 700 tysięcy a 900 tysięcy z czego 80% stanowią mężczyźni. Uzależnienie jest zaburzeniem bio- psycho- społecznym, powoduje zmiany w funkcjonowaniu fizjologicznym, psychologicznym i poznawczym, przyczynia się do rozwoju szeregu poważnych chorób, a także powoduje dezorganizację życia społecznego osób uzależnionych i ich rodzin. Istnieje wysoki związek między uzależnieniem od alkoholu a bezrobociem, niższym statusem ekonomicznym, wypadkami i przemocą. Ryzyko zgonu alkoholików oszacowane w badaniach Instytutu Psychiatrii i Neurologii jest 4,8% razy wyższe niż ryzyko zgonu w populacji generalnej, każdego roku w placówkach leczenia odwykowego zarejestrowanych jest ponad 200 tysięcy osób z rozpoznaniem zaburzeń spowodowanych używaniem alkoholu. Natomiast trzeba sobie zdać sprawę, że osoby szukające pomocy w placówkach leczniczych stanowią jedynie czubek góry lodowej, jaką jest populacja osób uzależnionych i nadużywających alkoholu. Uzależnienie prowadzi także do dysfunkcji rodziny, a dotkliwą konsekwencją życia w bliskiej relacji z osobą uzależnioną może być współuzależnienie, jest to szkodliwy sposób przystosowania się, który utrudnia optymalne funkcjonowanie i znacząco ogranicza umiejętność realistycznej oceny sytuacji i tym samym możliwości rozwiązania problemów, zarówno osobistych, jak i całej rodziny. Szczególnie trudna jest sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym. Rodzina stanowi pierwsze i najważniejsze środowisko wychowawcze, w którym kształtuje się i rozwija osobowość młodego człowieka, dysfunkcja rodziny zakłóca prawidłowy rozwój dziecka, które często doświadcza wielu traumatycznych przeżyć, nierzadko jest ofiarą przemocy ze strony rodziców, co zagraża bezpieczeństwu i zdrowiu dziecka. Szacuje się, że w rodzinach z problemem alkoholowym wychowuje się ok. 1,5 do 2 mln dzieci, z czego 500 tysięcy znajduje się w sytuacji zagrażającej ich zdrowiu i życiu i wymaga natychmiastowej interwencji. Część osób, które wychowywały się w rodzinach alkoholowych, wynosi doświadczenia, które zakłócają w znaczącym stopniu ich funkcjonowanie w dorosłym życiu, ich problemy i dolegliwości czasem są tak duże, że wymagają pomocy psychoterapeutów. Wszystkie wymienione kategorie problemów występują w każdym środowisku lokalnym, oczywiście z różnym stopniem nasilenia,

dlatego planowane zadania wynikające z gminnych programów powinny być dostosowane do rzeczywistych potrzeb danej społeczności, po dokonaniu analizy problemów gminy.

ROZDZIAŁ II

§ 1

Stan Problemów Alkoholowych Gminy Porąbka dane zebrane z lat (2012, 2013, 2014).

W 2013 roku przeprowadzono badanie ankietowe Lokalnych Zagrożeń Społecznych Gminy Porąbka (na próbie badawczej 116 osób), poprzednia taka diagnoza wykonana była w 2010 roku, **wówczas mieszkańcy gminy Porąbka poproszeni o oszacowanie skali występowania różnych problemów społecznych występujących w gminie- problem związany z alkoholem usytuowali stosunkowo wysoko, na drugiej pozycji zaraz po bezrobociu w gminie, uznając że jest on dostrzegalny w środowisku i pociąga za sobą szereg konsekwencji o charakterze społecznym, natomiast w aktualnej ocenie problem alkoholizmu znalazł się na czwartym miejscu, niezmiennie na pierwszej pozycji pozostaje bezrobocie, na drugim sklasyfikowano obecnie zubożenie społeczeństwa które jest coraz bardziej odczuwalne, a na trzecim zanieczyszczenie środowiska.**

„Problem nadużywania alkoholu jest jednak nadal wymieniany jako jeden z najważniejszych problemów społecznych przez mieszkańców Gminy Porąbka”.

§ 2

Stan zasobów w ludziach w zakresie profilaktyki uzależnień:

Liczba mieszkańców Gminy stan na 16.11.2014r.

Ogółem: 15.417, w tym;

Bujaków 2.225

Czaniec 5.770

Kobiernice 3.450

Porąbka 3.972

Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach stan na 30.09.2014r.

Szkoły Podstawowe; 978 uczniów sprawiających problemy 36

Gimnazja; 384 uczniów, 12

Z danych uzyskanych od dyrektorów i pedagogów szkolnych, jak również osób zajmujących się bezpośrednio problemami wychowawczymi występującymi w szkołach można stwierdzić iż obecnie niecałe **4%** uczniów szkół podstawowych sprawia szczególne trudności wychowawcze, porównując dane z ubiegłego roku odnotowujemy **4%** spadek i to jest bardzo dobra informacja, ponieważ już od dwóch lat obserwujemy zniżkę niekorzystnych zjawisk w tej grupie wiekowej, co jeszcze przed dwoma laty miało zupełnie odwrotną tendencję. Mimo to nadal wielu wychowawców ma trudności z wprowadzeniem dyscypliny w klasach 1-3, już tak małe dzieci przejawiają zachowania bardzo agresywne, wulgarne i demoralizujące, są uczestnikami zachowań przemocowych i bójek. W starszej grupie wiekowej problemy takie sprawia około **3 %**, tutaj sytuacja od kilku lat pozostaje bez zmian, czyli nie wzrasta liczba niepokojących zjawisk do których zaliczyć można: palenie papierosów, picie alkoholu, wywoływanie bójek, stosowanie agresji słownej i fizycznej wobec rówieśników i nauczycieli, wagarowanie, kradzieże, wandalizm. Istnieje również grupa uczniów, która przejawia problemy wychowawcze wynikające

z ciężkiej sytuacji rodzinnej (np. niska frekwencja, niedożywienie, brak higieny osobistej) czego powodem może być również choroba alkoholowa członka rodziny). Na całą społeczność uczniowską szkoły podały, iż posiadają wiedzę na temat **45** rodzin w których występuje problem alkoholowy członka rodziny, (wzrost do ubiegłego roku o **12** rodzin, czyli dosyć duży przyrost). Choroba alkoholowa stanowi w Polsce jeden z najbardziej rozpowszechnionych i najgroźniejszych problemów natury medycznej i społecznej. Dzieci pochodzące z rodzin alkoholowych są często niedostrzeganyimi ofiarami alkoholizmu rodziców. Ich tragizm polega na tym, że stosują mechanizmy obronne, które pozwalają im przetrwać w okresie dzieciństwa i wczesnej młodości w rodzinie alkoholowej. We wszystkich szkołach na przełomie roku szkolnego **20013/2014** dla szczególnie trudnych uczniów założono **44** karty dokumentujące istotę problemu oraz stworzonego planu pomocy tj, dla około **3,2%** wszystkich uczniów, tak więc i w tej kategorii obserwujemy nieznaczny, ale spadek. Analiza przyjętych wskaźników jest dosyć optymistyczna, w każdej prawie kategorii odnotowano tendencje spadkową, wyjątek stanowi liczba rozpoznanych rodzin z problemem alkoholowym, jeśli chodzi natomiast o trudności z jakimi muszą radzić sobie bezpośrednio szkoły, można przypuszczać, że wdrażane programy profilaktyczne, promocja zdrowia, praca terapeuty pracującego z dziećmi młodzieżą oraz rodzicami, a także oferowane w gminie formy spędzania czasu wolnego zaczynają przynosić pozytywne efekty. Na uwagę zasługuje fakt bardzo dobrej współpracy pomiędzy placówkami zajmującymi się dziećmi i młodzieżą. To utwierdza nas w przekonaniu iż przyjęta strategia działań podąża w dobrym kierunku, w ślad za rzeczywistymi potrzebami mieszkańców naszej gminy. W ramach Gminnego Programu została zatrudniona osoba do pracy informacyjno -profilaktyczno- terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą problemową, oraz ich rodzicami. Program pracy opiera na kontakcie grupowym i indywidualnym, współpracą z rodzicami i szkołą danego ucznia. Pozostałe działania profilaktyczno- edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb szkolnych programów profilaktyczno- wychowawczych danej placówki.

§ 3

Rynek napojów alkoholowych w okresie 01.01 – 31.10.2014r.

1. Sklepy ze sprzedażą napojów alkoholowych – **37 spadek o 2 do 2013r.**
2. Lokale gastronomiczne ze sprzedażą napojów alkoholowych- **19 bez zmian.**
3. Liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w ostatnich trzech latach- **0,**
4. Liczba interwencji zgłoszonych do KP Kobiernice przez GKRPA w związku łamaniem zasad sprzedaży alkoholu- **0,**
5. Liczba wniosków skierowanych przez GKRPA do Wójta Gminy w sprawie- cofnięcia zezwolenia na sprzedaż alkoholu **0,**
6. Liczba wręczonych mandatów za spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych-**34.**

Rynek napojów alkoholowych na przestrzeni trzech ostatnich lat przeżywa niewielkie wahania, głównie w zakresie wymiany przedsiębiorców, jeśli chodzi o sklepy ze sprzedażą napojów alkoholowych, w 2014 roku zlikwidowano **2** punkty detaliczne, natomiast w zakresie gastronomii nie odnotowano zmian. Aktualnie na jeden punkt sprzedaży alkoholu przypada (**275,3**) mieszkańca, od kilku lat systematycznie wzrasta liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży alkoholu i ten wskaźnik jest bardzo pozytywny, ponieważ według wielu teorii im mniejsza dostępność alkoholu tym mniejsza ilość negatywnych zjawisk związanych z alkoholem.

§ 4

Stan problemów alkoholowych (2012, 2013, 2014)

Dane uzyskane ze statystyk Komisariatu Policji w Kobiernicach

1.Dane liczbowe za okres 2012roku.

- Podejrzani o znęcanie się nad rodziną 9,
- Ogólna liczba interwencji domowych 134,
- Wnioski skierowane do sądów grodzkich 14,
- Nieletni podejrzani o popełnienie przestępstw - 3,
- Liczba kontroli kierowców- 212,
- Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców- 47,
- Liczba założonych Niebieskich Kart 17.

2.Dane liczbowe za okres 2013roku.

- Podejrzani o znęcanie się nad rodziną 2,
- Ogólna liczba interwencji domowych 140,
- Wnioski skierowane do sądów grodzkich 7,
- Nieletni podejrzani o popełnienie przestępstw- 1,
- Liczba kontroli kierowców-199 ,
- Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców- 40,
- Liczba założonych Niebieskich Kart – 44.

3.Dane liczbowe za okres od 01.01- 31.10. 2014roku.

- Podejrzani o znęcanie się nad rodziną 3,
- Ogólna liczba interwencji domowych 122,
- Wnioski skierowane do sądów grodzkich – nietrzeźwi kierujący 17 ,
- Nieletni podejrzani o popełnienie przestępstw- 1,
- Liczba kontroli kierowców ok- 600 badań,
- Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców- 21,
- Liczba założonych Niebieskich Kart - 33.

Wnioski:

Analizując wybrane dane ze statystyk K P Kobiernice można stwierdzić że:

W ostatnich trzech latach nie odnotowujemy radykalnego wzrostu w żadnej w/w kategorii niekorzystnych zjawisk, a pozytywnym sygnałem może być fakt, że przy wykonaniu bardzo dużej ilości badań kierowców w 2014 roku, liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców spadła.

Wciąż na stosunkowo wysokim poziomie utrzymuje się zjawisko przemocy domowej, o czym świadczy duża liczba **Niebieskich Kart** dokumentujących przemoc w rodzinie, gdzie większość sprawców przemocy domowej ma problem alkoholowy. Na **33** Niebieskie Karty założone w 2014 roku, aż **26** miało związek z alkoholem.

Wg. diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych z 2013 roku- przemoc jest problemem środowiskowym. **17,4%** ankietowanych przyznało, że zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy fizycznej, **31,6%** badanych zna osobę ze swojego środowiska doświadczającą przemocy psychicznej. Ponadto **23,9%** respondentów odpowiedziało, że zna przypadki bicia dzieci przez ich rodziców czy opiekunów. Należy podkreślić, iż zdecydowana większość badanych **76,3%** posiada wiedzę na temat instytucji, do których należy się zwrócić, by pomóc osobie, która jest ofiarą przemocy.

W tych obszarach problemów społecznych cały czas jest dużo do zrobienia, nie tylko policja, pomoc społeczna i inne służby do tego powołane, lecz my wszyscy musimy być czujni i reagować kiedy ktoś doświadcza przemocy lub łamie prawo.

Dane zgromadzone na podstawie dokumentacji prowadzonej przez GKRPA

1.Liczba osób przyjętych do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alk.:

w roku 2012- 45

w roku 2013- 46

do 15.10.2014 - 45

2.Liczba wniosków skierowanych do GKRPA:

w roku 2012- 24

w roku 2013- 31

do 31.10.2014-25

3.Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rodzinnego:

w roku 2012- 16

w roku 2013- 14

do 31.10.2014-22

4.Liczba ogólnych porad udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym:

w roku 2012 - 190

w roku 2013- 216

do 31.10.2014-160

5.Liczba porad psychologicznych :

w roku 2012- 125

w roku 2013- 152

do 31.10.2014-121

6.Liczba porad prawnych:

w roku 2012- 212

w roku 2013- 225

do 31.10.2014-185

7.Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z systematycznej pomocy terapeuty w Punkcie Pomocy Rodzinie w Porąbce

w roku 2012- 14 + 8 rodziców

w roku 2013- 14 + 16 rodziców

do 31.10.2014- 12 + 9 rodziców

8.Liczba osób z pełną dokumentacją w Przychodni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Bielsko- Biała ul. Mostowa 1.

w roku 2012 - 31

w roku 2013- 33

do 30.09.2014-25

9.Liczba osób pozostających w leczeniu Miejskiego Ośrodka Terapii Uzależnień oraz Oddziału Leczenia Zespołów Abstynencyjnych w Bielsku Białej.

w roku 2012- 12

w roku 2013- 22

30.09.2014- 33

10.Liczba rodzin objętych pomocą finansową GOPS:

w roku 2012r-348 w tym z powodu alkoholu: 30

w roku 2013- 337 w tym z powodu alkoholu: 42

do 30.06.2014 -402 w tym z powodu alkoholu:31

11.Liczba rodzin gdzie stwierdzono przemoc, odnotowanych przez Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy.

w roku 2012 - 22

w roku 2013- 44

do 30.10.2014- 33

Analizując powyższe dane stanowczo można stwierdzić, że problem alkoholu i przemocy domowej jest stale obecny w naszej rzeczywistości, istnieje więc duże zapotrzebowanie

na bezpłatną pomoc psychologiczną, prawną i terapeutyczną. Punkt Pomocy Rodzinie to miejsce, które udziela tego rodzaju porad, dodatkowo od maja 2012r., zostało wzbogacone o pomoc terapeutyczną dla młodzieży problemowej i rodziców. Praca terapeuty jest bardzo przydatna zwłaszcza jeśli chodzi o szkoły w których w pierwszej kolejności pojawiają się tego typu problemy, a w porę rozpoznane mają mniejszy zasięg. Na podstawie corocznej analizy problemów i potrzeb, wiemy iż przyjęte do tej pory rozwiązania przynoszą wymierne efekty, większość niekorzystnych zjawisk nie przybiera na sile, natomiast coraz więcej osób jest świadomych swojego problemu i podejmuje leczenie lub korzysta z systemu wsparcia. Zasadnym jest więc podążanie w kierunku rozszerzania dostępności tego rodzaju usług świadczonych na wysokim poziomie.

§ 5

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej, naprawczej na terenie Gminy Porąbka.

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce,
2. Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Pełnomocnik Wójta d/s Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Punkt Pomocy Rodzinie dla Osób Uzależnionych, Szkodliwie Pijących, Członków ich rodzin, oraz Ofiar Przemocy Domowej,
6. Grupa Wsparcia Dla Osób Uzależnionych i Szkodliwie Pijących,
7. Grupa Wsparcia dla Osób Współuzależnionych, Ofiar Przemocy,
8. Grupa Anonimowych Alkoholików
9. Komisariat Policji,
10. Przedszkola, Szkoły Podstawowe i Gimnazja,
11. Gminny Ośrodek Kultury i Wiejskie Domy Kultury,
12. Świetlice Środowiskowe- Integracyjne,
13. Młodzieżowe Centrum Aktywności Twórczej,
14. Świetlice działające przy OSP,
15. Parafie, Stowarzyszenia Katolickie, Zespoły Charytatywne, OAZY, Młodzieżowe Stowarzyszenia Katolickie,
16. Poradnie, lekarze i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej,
17. Ochotnicza Straż Pożarna,
18. Towarzystwo Miłośników Ziemi Żywieckiej i Towarzystwo Przyjaciół Porąbki,
19. Ludowe, Parafialne, Szkolne Kluby Sportowe,
20. Stowarzyszenie Nasza Gmina.

§ 6

Cel strategiczny wg Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Porąbka na lata 2011- 2020:

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne 1-2.

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2

1. Diagnozowanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie.
2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniami.

3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocą w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
4. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocą w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących stosowania zakazu reklamy i promocji oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocą w rodzinie.
7. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponad gminnym działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocą w rodzinie.

Strategiczne kierunki działań które zostały przyjęte w 2010 roku, a zweryfikowane w diagnozie z 2013 roku już przyniosły pozytywne efekty, natomiast wciąż nie tracą na swojej aktualności, dlatego w dalszym ciągu będziemy się skupiać na:

1. Kontynuacji działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów:
 - Niezbędne jest poszerzenie programów o zagadnienia podnoszące świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji nadużywania alkoholu. Wysoki poziom wiedzy jest bowiem niezbędny do podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących palenia i picia- a jak deklarują uczniowie najczęściej inicjacja nikotynowa i alkoholowa następuje z inicjatywy samych młodych ludzi,
 - Realizacja programów profilaktycznych obejmować powinna coraz młodsze grupy wiekowe. Jak wykazują badania, wiek inicjacji alkoholowej i tytoniowej jest bardzo niski, stąd jednym z ważniejszych zadań jest dotarcie do uczniów szkół podstawowych. Jest to najlepszy moment, aby wpłynąć na zmianę preferencji w korzystnym kierunku, gdyż po przejściu do gimnazjum zaczyna się lawinowy wzrost niepożądanych zachowań alkoholowych,
 - Ułatwienie dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocą, promujących zdrowy tryb życia min. poprzez preferowanie programów profilaktycznych obejmujących oprócz młodzieży także rodziców. Jak bowiem wynika z badań- zachowania ryzykowne młodzi ludzie podejmują najczęściej poza terenem szkoły i możliwością jej wpływu- stąd ogromna rola rodziców, ich wiedzy oraz umiejętności współpracy z dzieckiem w zakresie kształtowania właściwych zachowań.
 - Podejmowanie profilaktycznych działań alternatywnych, wskazujących możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, promowania prozdrowotnego stylu życia. kontynuacja zajęć tematycznych, wykorzystujących w działaniach profilaktycznych walory turystyczne gminy Porąbka.
2. Wzmocnienie kontroli sprzedaży alkoholu oraz papierosów na terenie gminy.
3. Zaangażowanie do działań profilaktycznych dorosłych mieszkańców gminy.
4. Szkolenia dla sprzedawców, im większy poziom wiedzy o alkoholu i jego konsekwencjach, tym bardziej świadome i profesjonalne działanie.
5. Koordynacja lokalnych struktur w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie. Współpraca Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania i przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

6. Wykorzystanie lokalnych zasobów dla tworzenia koalicji na rzecz ograniczania problemów alkoholowych w gminie. Zaproszenie do współpracy w tym zakresie funkcjonujące na terenie gminy organizacje pozarządowe.
7. Tworzenie grup wsparcia samopomocowych dla osób dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie,
8. Poszerzanie działalności Punktu Konsultacyjno- Terapeutycznego ze zwróceniem szczególnej uwagi na problematykę przemocy w rodzinie.

ROZDZIAŁ III

Zadania i sposób realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 rok.

§ 7

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.

„ Mamy świadomość, że dziedzina, w obszarze której pracujemy jest niewymierna, często mierzona jedynie długością utrzymywanej abstynencji, a nie zmianą jakości życia, przez co brak spektakularnych osiągnięć kwalifikujących do uznania. Wiemy jednak, że w wielu sytuacjach, dzięki naszej pracy, wiele osób staje się bohaterami zwycięstw w osobistych obszarach własnego życia”

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, spowodowane jest współwystępowaniem wielu różnych czynników biologicznych, psychologicznych oraz środowiskowych. Uzależnienie jest procesem i trudno tak naprawdę określić w którym momencie się zaczyna lub jakie konkretne zachowanie już świadczy o jego występowaniu. Podstawową metodą leczenia jest psychoterapia indywidualna i grupowa, natomiast leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu.

Trzeźwienie jest procesem trwającym do końca życia i wymagającym nieustannej czujności i siły. Najtrudniejszy jest jednak niewątpliwie początek, bo wymaga nieraz heroicznego wysiłku, zwycięstwa nad samym sobą, nadziei wbrew nadziei, a także uwierzenia, że nowe życie jest jeszcze w ogóle możliwe. Istotne znaczenie dla trwałej trzeźwości uzależnionego ma oczywiście całe środowisko rodzinne. Odzyskanie wewnętrznej wolności i hierarchii wartości, odpowiedzialności i więzi, rozwiązanie problemu krzywdy i winy dokonuje się bowiem i weryfikuje głównie w tym środowisku. Sytuacja optymalna jest więc wtedy, gdy wszystkie osoby z kręgu najbliższej rodziny zatroszczą się o adekwatne poznanie i rozumienie uzależnienia, o odzyskanie własnej równowagi psychicznej, oraz o takie zreorganizowanie życia rodzinnego, by przywrócić trzeźwującemu rolę i funkcje do podjęcia których staje się on zdolny w miarę swojego rozwoju i trzeźwienia. Dlatego oprócz działań skierowanych do osoby uzależnionej, tak samo ważna jest praca z całą rodziną, w której wszyscy członkowie potrzebują pomocy i wsparcia. Wychodząc naprzeciw koncepcji kompleksowego wsparcia rodzin, mieszkańcy naszej gminy mają do dyspozycji: Punkt Pomocy Rodzinie oferujący pomoc informacyjną, psychologiczną, terapeutyczną i prawną, zajęcia grupy wspierającej trzeźwość dla osób uzależnionych, jak również grupę wsparcia dla osób współuzależnionych i grupę AA.

Sposób realizacji:

1. Kontynuacja działalności **Punktu Konsultacyjnego** (Gminnego Punktu Pomocy Rodzinie), który pełni rolę interdyscyplinarną, gdyż swym zasięgiem obejmuje szeroki zakres problematyki uzależnień, przeznaczony dla osób uzależnionych, współuzależnionych, ofiar przemocy domowej i młodzieży problemowej.

W Punkcie Pomocy Rodzinie prowadzona jest działalność informacyjna, konsultacyjna, edukacyjna, prawna i psychologiczna. Tutaj następuje pierwsze nawiązanie kontaktu z klientem, który w zależności od potrzeb zostaje skierowany do odpowiedniej placówki, lub też nadal korzysta z pomocy oferowanej w Punkcie. (realizacja- pełnomocnik, instruktor terapii, radca prawny, psycholog, terapeuta, pracownik socjalny).

Działalność Punktu Pomocy Rodzinie skierowana jest do osób uzależnionych, szkodliwie pijących, członków ich rodzin, ofiar przemocy.

Przewidywany efekt działań: Punkt w gminie jest miejscem pierwszego kontaktu dla osób w sytuacji kryzysowej.

Miejsce realizacji- Budynek Gminnego Ośrodka Kultury Porąbka, Punkt czynny pięć razy w tygodniu w godzinach popołudniowych i popołudniowych.

2. Finansowanie kosztów terapii i kosztów pobytu podczas wyjazdowych sesji terapeutycznych prowadzonych przez Poradnię, Ośrodki Leczenia Uzależnień, oraz inne podmioty prowadzące tego rodzaju usługi dla osób uzależnionych i współuzależnionych z terenu Gminy Porąbka.

Przewidywany efekt działań: Umożliwienie przejścia całego cyklu terapii osobom pozostającym w leczeniu.

3. Dofinansowanie kosztów ponadstandardowych usług leczniczych i psychologicznych, zakup tego rodzaju usług, a także ponoszenie wydatków związanych z polepszaniem warunków lokalowych, podnoszeniem kwalifikacji personelu pracującego w zakładach opieki zdrowotnej, które świadczą usługi na rzecz mieszkańców naszej gminy w zakresie leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych.

Przewidywany efekt działań: Świadczona pomoc będzie specjalistyczna, osoby z terenu Gminy Porąbka nie będą miały problemów z przyjęciem do tychże placówek, co jest szczególnie ważne biorąc pod uwagę, iż Gmina Porąbka nie dysponuje możliwością leczenia i terapii.

4. Zawarcie porozumienia z Gminną Bielsko- Białą w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi w odniesieniu do osób z terenu gminy Porąbka korzystających z usług Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku- Białej.

Przewidywany efekt działań: Świadczone usługi będą profesjonalne, osoby z terenu Gminy Porąbka będą przyjmowane do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, co niejednokrotnie zapewni rodzinie bezpieczeństwo.

Natomiast dane uzyskane z Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym uzupełnią informacje GKRPA w Porąbce niezbędne w pracy z klientami, jak również przy konstruowaniu programu.

5. Finansowanie opinii biegłych w przedmiocie ustalenia uzależnienia od alkoholu na wniosek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Sądu. (realizacja- pełn. biegli sądowi- psycholog, psychiatra.)

Przewidywany efekt działań: Profesjonalna diagnoza, zwiększenie liczby osób zdających sobie sprawę z własnego uzależnienia i leczących się.

6. Finansowanie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o leczenie odwykowe do Sądu Rodzinnego w Żywcu.

7. Dalsza współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Porąbce, który jest jednym z realizatorów strategii integracji i polityki społecznej, oraz czuwa nad całokształtem działań dotyczących problemów społecznych. Wdrażanie przez

pracowników socjalnych programu edukacyjno informacyjnego dla klientów pomocy społecznej nadużywających alkoholu, motywowanie do podjęcia leczenia, zgłaszanie wniosków o wszczęcie postępowania do GKRPA w Porąbce.(realizacja- kierownik GOPS, pracownicy socjalni, pełnomocnik).

Przewidywany efekt działań: Udzielane klientom pomocy społecznej z problemem alkoholowym właściwego wsparcia i pomocy, oraz informacji w przypadku występowania uzależnienia, przemocy, zapobieganie marnotrawieniu środków finansowych własnych, oraz z pomocy społecznej.

8.Dalsza współpraca z kuratorami Sądu Rejonowego w Żywcu, pracujących na terenie Gminy Porąbka w obszarze problematyki uzależnień, przemocy.

Przewidywany efekt działań: Edukacja społeczna, zwiększenie liczby osób leczących się z uzależnienia i identyfikujących się z chorobą alkoholową.

9.Szkolenie przedstawicieli różnych zawodów w programie pomagania, krótkiej interwencji i wczesnej diagnozy.(realizacja- pełnomocnik, realizator).

do kogo skierowane działanie: Pracownicy służby zdrowia, policjanci, pracownicy socjalni, członkowie GKRPA, nauczyciele, pedagodzy, pracownicy Gminnego Ośrodka Kultury w Porąbce, trenerzy klubów sportowych.

Przewidywany efekt działań: Podniesienie kwalifikacji osób działających w obszarze problematyki uzależnień, profilaktyki, zapobiegania rozmiarom szkód spowodowanych piciem, narkomanią, przemocą.

10. Kontynuacja działalności Grupy Wspierającej Trzeźwość dla osób szkodliwie pijących i uzależnionych.(realizacja- terapeuta).

Przewidywany efekt działań: Profesjonalna pomoc dla osób uzależnionych i szkodliwie pijących w sytuacji kryzysu, możliwość skorzystania z edukacji i specjalistycznej pomocy na terenie gminy.

11.Wspieranie działań i współpraca z Grupą AA .

Przewidywany efekt działań: Członkowie Wspólnoty Anonimowych Alkoholików będą mogli rozwijać i promować swoje działania, mając wsparcie ze strony władz lokalnych.

12.Rozpatrywanie przez GKRPA wniosków o zastosowaniu obowiązku leczenia.

Przewidywany efekt działań: Zwiększenie liczby osób leczących się, pozostających w abstynencji, ograniczenie przemocy występującej w rodzinach.

13.Dofinansowanie szkoleń, kursów, podnoszenia kwalifikacji osób, pracujących w obszarze problematyki uzależnień.

Przewidywany efekt działań: Profesjonalność usług, coraz szersza wiedza na temat problemów społecznych i możliwości radzenia sobie z nimi.

§ 8

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej, prawnej, ochrony przed przemocą.

Sposób realizacji:

1.Kontynuacja prac Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który usprawnia pracę służb społecznych w tym obszarze.

Realizatorzy:Członkowie Interdyscyplinarnego Zespołu Przeciwdziałania Przemocy- na bazie ww. zespołu pracują zespoły robocze w zależności od potrzeb.

Koordinacją prac Interdyscyplinarnego zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej.

Przewidywany efekt działań: Pozwala to na sprawne rozpoznanie problemu, skonstruowanie planu pomocy i podjęcie koniecznych działań.

2.Działalność Punktu Pomocy Rodzinie- który pełni funkcję doradczą informującą, jak radzić sobie z danym problemem, a także gdzie uzyskać odpowiednią pomoc i schronienie. Profesjonalne wsparcie dla ofiar przemocy domowej.

Współpraca z Podbeskidzkim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Bielsku – Białej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku- Białej, Policją, Prokuraturą- (realizacja-

pełnomocnik, psycholog, instruktor terapii, radca prawny, pracownik socjalny).

Przewidywany efekt działań: specjalistyczna pomoc dla ofiar przemocy domowej, zmniejszenie szkód spowodowanych tym zjawiskiem.

3. Udzielanie pomocy prawnej i psychologicznej dorosłym ofiarom przemocy i dzieciom. (zakup koniecznych usług- diagnoza, terapia indywidualna).

4. Kontynuacja działalności Grupy Wsparcia Dla Osób Współuzależnionych.

Do kogo skierowane działanie: Ofiary przemocy, osoby współuzależnione, osoby w sytuacji kryzysu.

Przewidywany efekt działań: Nabycie odpowiedniej wiedzy, oraz praktycznych umiejętności jak radzić sobie z istniejącymi trudnościami, wymiana własnych doświadczeń.

5. Szkolenie przedstawicieli różnych zawodów w zakresie działań prowadzonych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i szkole.

Do kogo skierowane działanie: pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, członkowie GKRPA, kuratorzy, pracownicy służby zdrowia.

Przewidywany efekt działań: zwiększenie skuteczności i profesjonalności działań wobec przemocy.

§ 9

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Profilaktyka uzależnień to działania związane z ochroną dzieci i młodzieży przed stratami, jakie niesie ze sobą uzależnienie zarówno od substancji chemicznych, jak i od zachowań. W profilaktyce uzależnień nie chodzi tylko o samo uzależnienie, bowiem zachowania ryzykowne wiążą się z całą gamą potencjalnych strat i konsekwencji dla zdrowia i rozwoju młodego człowieka, a które nie są uzależnieniem w sensie klinicznym. Do nich zaliczamy między innymi: konflikty z prawem, wypadki, urazy, konflikty z rodzicami, przyjaciółmi, problemy w szkole, w zdobyciu pracy itp. Gmina Porąbka w 2014 roku po raz kolejny włączyła się udziału w diagnozowaniu dzieci i młodzieży pod kątem zagrożeń związanych z uzależnieniami przystępując do badania „**Młodzi i substancje psychoaktywne**”, które stanowi spojrzenie na problem palenia papierosów, picia alkoholu, oraz zażywania narkotyków i dopalaczy przez naszych uczniów. Badanie to zostało zrealizowane przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych w ramach Ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”- do którego zaproszono uczniów **V klas szkół podstawowych i II klas gimnazjum**. Badanie odbywało się za pomocą kwestionariusza elektronicznego w okresie od 15 kwietnia do 30 czerwca 2014 roku. Do badania przystąpiło **115 uczniów szkół podstawowych i 118 uczniów gimnazjów**. Po analizie ankiet uzyskano następujące wnioski tj: W momencie kończenia edukacji na poziomie szkoły podstawowej **91%** chłopców i **96 %** dziewcząt szkoły podstawowej nie miało jeszcze kontaktu z papierosami, a spośród uczniów szkół gimnazjalnych około **17%** paliło papierosa w ciągu ostatnich 30 dni. Badani najczęściej sięgają po papierosa w wieku **11-12 lat** czyli w momencie kończenia edukacji na poziomie szkoły podstawowej, oraz w wieku **12-13 lat** czyli w okresie nauki w gimnazjum. Jakkolwiek wśród uczniów szkół podstawowych problem spożywania alkoholu wydaje się być znikomy, bowiem **7%** chłopców i **5%** dziewcząt przyznało się do spożycia alkoholu w okresie co najmniej 30 dni przed badaniem, to do częstego spożywania alkoholu przyznaje się co czwarty gimnazjalista **chłopcy- 25%, dziewczęta 24%**. Spośród tych uczniów szkoły podstawowej którzy kiedykolwiek próbowali alkoholu **17%** chłopców i **13%** dziewcząt zostało poczęstowanych przez rodziców. Podobne wyniki odnotowano w grupie gimnazjum chłopcy **17%**, a dziewczęta **18%**, w tej grupie można spotkać tych, których poczęstowali koledzy lub koleżanki chłopcy **21%**, dziewczęta **24%**, najczęściej spożywanym przez

uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum alkoholem jest piwo. Badani uczniowie mają świadomość, że okazjonalne spożywanie alkoholu jest szkodliwe dla ich zdrowia oraz może prowadzić do uzależnienia w młodym wieku. Badanie to praktycznie pokrywa się z wynikami badania problemów społecznych w środowisku dzieci i młodzieży Gminy Porąbka przeprowadzonego w 2013 przez Studio Diagnostyki i Profilaktyki w Krakowie na grupie badawczej **211 uczniów (105 dziewcząt i 106 chłopców)**. Dorastanie jest szczególnie trudnym okresem w życiu każdego nastolatka. Młody człowiek intensywnie poszukuje wzorców do budowania własnej tożsamości, autonomii i odrębności, a jednocześnie czuje potrzebę nawiązywania bliższych relacji poza środowiskiem rodzinnym. Zachowania ryzykowne, takie jak picie alkoholu, stają się łatwo dostępnym dla nastolatków sposobem na uporenie się z pomieszczeniem, napięciem, niepokojem związanym z poczuciem utraty kontroli nad sobą i swoim ciałem, które towarzyszą okresowi dojrzewania. Współczesne rodziny przypominają często archipelagi pojedynczych wysp, które łączy jedynie wspólna nazwa. Fraza „ samotni razem” oznacza osłabienie więzi społecznych i zanik normalnych form bezpośredniej komunikacji między domownikami. Najmocniej odczuwają to dzieci i nastolatki. Tymczasem płynna, otwarta i szczera komunikacja w systemie rodzinnym stanowi podstawową formę profilaktyki uzależnień, działań ryzykownych czy problemów emocjonalnych i społecznych. Planując działania profilaktyczne mające na celu zmniejszenie negatywnych zjawisk wśród dzieci i młodzieży, do których należą nie tylko sięganie po papierosy, alkohol, substancje psychoaktywne, ale obecnie cała gama uzależnień behawioralnych między innymi: hazard, nadużywanie internetu czy smartfona, itp. bierzemy pod uwagę że muszą one być planowe i systematyczne, a przede wszystkim wykorzystujące różne formy pracy na wielu płaszczyznach, włączając tak ważnych parterów jak rodziców i szkołę. Badania dowodzą, że szkoła pełni bardzo istotną rolę w profilaktyce zachowań ryzykownych w tym uzależnień behawioralnych. Środowisko szkolne potrafi przejmować funkcję bufora dla negatywnego wpływu środowiska rodzinnego, nawet w przypadku dzieci, które w szczególny sposób na takie wpływy były narażone. Bardzo łatwo sobie wyobrazić, że dziecko pozbawione pozytywnego i konstruktywnego wsparcia zarówno w środowisku domowym, jak i szkolnym będzie szukało alternatywnego źródła oparcia. Istnieje więc zagrożenie, że znajdzie je w środowisku zdominowanym przez negatywne i destrukcyjne wzorce, które zaoferuje upragnione poczucie przynależności i akceptacji. Wniosek nasuwa się sam, tylko dobra współpraca i połączenie sił to najlepszy fundament czynników ochronnych dzieci i młodzieży.

Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Gminy Porąbka na lata 2011- 2020 w rozdziale dotyczącym określenia problemów dosięgających uczniów i ich rodziny, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, wskazuje na: dysfunkcje występujące w domu odnoszące się do bezradności opiekuńczo- wychowawczej rodziców, nadużywania alkoholu przez nich w obecności dzieci, przemoc w rodzinie. Pedagodzy zwracali również uwagę na zjawisko ubożenia rodzin, powodowanego między innymi bezrobociem rodziców, ponadto podkreślali występowanie w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej problemów agresji i przemocy rówieśniczej oraz sięgania po środki uzależniające (alkohol, papierosy). Na pytanie postawione co zrobić, by poprawić sytuację rodzin, dzieci i młodzieży w gminie wskazano na promowanie zdrowego modelu rodziny bez nałogów, kształtowanie postaw moralnych, uczenie dzieci i młodzieży wyrażania szacunku dla osób starszych oraz tolerancji wobec przekonań innych ludzi. Zwrócono uwagę na potrzebę rozbudowy i rozszerzenia dostępu do istniejącej już infrastruktury sportowo- rekreacyjnej, co umożliwi dzieciom wszechstronny rozwój, lepszą organizację czasu wolnego. Ponadto zauważono konieczność rozbudzania zainteresowań uczniów, reorganizacji działalności świetlic środowiskowych, zwiększenia oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz tworzenia klubów młodzieżowych.

Gmina jako najbliższa społeczności lokalnej jednostka samorządu terytorialnego, powinna robić wszystko aby jak najskuteczniej wspomóc rodzinę w przezwyciężaniu przeżywanych przez nią trudności. Mają w tym pomóc prowadzone placówki wsparcia dziennego. W tej sytuacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpisuje się w realizację tychże zadań przeznaczając środki finansowe na jedną z form wsparcia dziennego jaką jest praca wychowawców podwórkowych, czy też organizacja zajęć socjoterapeutycznych.

Polska Deklaracja w sprawie Młodzieży i Alkoholizmu” w ramach uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18.02.2000r. zaznaczono iż „**Wszystkie dzieci i młodzież mają prawo do życia w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, wolnym od zagrożeń związanych z piciem alkoholu, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić**”

Sposób realizacji:

1. Wdrażanie profesjonalnych nowoczesnych programów profilaktyki uniwersalnej dla dzieci i młodzieży, rodziców.
2. Organizowanie i finansowanie programów profilaktyczno -wychowawczych, przedstawień teatralnych, projektów profilaktycznych, konkursów i przeglądów dotyczących profilaktyki i promocji zdrowia.(Gminny Przegląd Twórczości Dzieci i Młodzieży „Zachowaj Trzeźwy Umysł”).
3. Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych takich promujących **Trzeźwość** jako wartość samą w sobie i sposób na satysfakcjonujące i udane życie osobiste oraz rodzinne.

Przewidywany efekt działań: edukacja społeczna, prewencja alkoholowa, zapobieganie wczesnym kontaktom z alkoholem, nikotyną, narkotykami, propagowanie zdrowego, trzeźwego i mądrego stylu życia.

4. Tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia, miejsca do uprawiania sportu i zabawy, twórcze zagospodarowywanie czasu wolnego.

4.1 Finansowanie pracy wychowawców prowadzących zajęcia podwórkowe lub socjoterapeutyczne,

4.2 Dofinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży, podczas którego przekazywane są odpowiednie treści z zakresu profilaktyki uzależnień, oraz ukazywane prawidłowe wzorce i zachowania, wskazujące na odpowiednie postawy życiowe, negujące alkohol, narkotyki, przemoc.

4.3 Finansowanie działalności merytoryczno profilaktyczno- wychowawczej Świetlic Środowiskowo- Integracyjnych.

W każdym sołectwie Gminy Porąbka w ramach Domu Kultury działa jedna świetlica. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych.

Cele i Zadania Świetlic Środowiskowo- Integracyjnych:

- Opieka i wychowanie w określonych godzinach popołudniowo – wieczornych od poniedziałku do piątku,
- Pomoc w nauce,
- Organizacja czasu wolnego: w tym racjonalnego wypoczynku, poprzez organizowanie gier i zabaw ruchowych,
- integracja z rówieśnikami poprzez udział w zajęciach artystycznych,
- rozwijanie uzdolnień wychowanków poprzez tworzenie konkretnych kół zainteresowań, w tym zajęć językowych,
- organizacja pomocy socjalnej, w tym przede wszystkim dożywiania dzieci,
- pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
- systematyczna współpraca ze szkołami, domem rodzinnym, instytucjami wspomagającymi rodzinę i dziecko.

4.4 Organizację wewnętrzną i zasady funkcjonowania Świetlic Środowiskowych-Integracyjnych określa regulamin ustalony przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury.

W Gminie Porąbka od pięciu lat działa Młodzieżowe Centrum Aktywności Twórczej i z powodzeniem realizuje swoje założenia, młodzież ma swoje miejsce, gdzie może rozwijać zainteresowania, mądrze i odpowiedzialnie spędzać swój wolny czas. MCAT to swoista ochrona przed uzależnieniami i podejmowaniem ryzykowanych zachowań, ale także wspieranie wszechstronnego rozwoju, jak również kształtowania odpowiedzialności nie tylko za własne życie, ale również możliwość wpływania na otaczającą rzeczywistość. MCAT to nowoczesna forma profilaktyki.

4.5 Finansowanie działalności merytoryczno- profilaktyczno -wychowawczej **Młodzieżowego Centrum Aktywności Twórczej w budynku Domu Kultury w Czańcu**, obejmującego swoim zasięgiem działalność młodzież całej gminy.

Cele Programowe:

-Rozwijanie i promowanie twórczości młodzieży Gminy Porąbka, naczelnym hasłem Centrum jest klamerka „ Zepnij się z nami” tutaj spotyka się młodzież połączona pasją różnorodnych sztuk i zainteresowań, ci którzy mają ochotę robić cokolwiek ze swoim wolnym czasem. Na tej bazie powstały różne grupy twórcze między innymi (teatralne, muzyczne), które swoim działaniem aktywizują także całe społeczeństwo lokalne.

-Organizowanie kameralnych wydarzeń kulturalnych takich jak : wieczorki filmowe, poetyckie, konkursy recytatorskie, wystawy, zabawy. Głównymi odbiorcami jest młodzież, ale również jej rodzice.

- Profilaktyka- zapobieganie, poprzez spędzanie swojego wolnego czasu na robieniu ciekawych rzeczy, zapraszanie do współpracy innych osób i grup młodzieżowych, pokazywanie że można swój wolny czas spożytkować mądrze i ciekawie, nie przed telewizorem, komputerem, stosując różnorodne używki. Działalność Centrum ma pokazać, że życie jest wartościowe bez alkoholu i narkotyków, że jest piękne same w sobie bez sztucznych wspomagaczy.

- Wyrównywanie szans edukacyjnych- realizowanie projektów unijnych, tak aby nakład finansowy gminy był jak najmniejszy, a jednocześnie nasza młodzież miała szansę na udział w dodatkowych zajęciach. Organizowanie w Centrum bezpłatnych korepetycji z różnych dziedzin nauki, dla tych osób które mają problemy w szkole.

- nawiązywanie współpracy z innymi nieformalnymi grupami młodzieżowym w kraju i za granicą.

MCAT finansowane jest ze środków GPPi RPA, GOK oraz pozyskiwanych ze środków unijnych, nad prawidłowym funkcjonowaniem czuwa Koordynator MCAT.

Zasady funkcjonowania Młodzieżowego Centrum Aktywności Twórczej określa Regulamin ustalany przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury.

4.6 Współpraca z innymi placówkami i organizacjami na terenie Gminy Porąbka, które również dysponują zasobami i możliwościami z zakresu zagospodarowania czasu wolnego, dzieci i młodzieży, głównie młodzieży uczącej się poza gminą i pracującą, poprzez działalność świetlic przy OSP czy też Parafiach, gdzie chętnie gromadzi się młodzież.

4.7 Wspieranie działań służących rekreacji i zabawie dzieci młodzieży bez alkoholu.

4.8 Organizowanie i dofinansowywanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży Gminy Porąbka, które są elementem oddziaływań profilaktycznych nastawionych na właściwe relacje rówieśnicze, kulturę osobistą, promocję zdrowia, poprzez negowanie wszelkiego rodzaju nieodpowiednich zachowań, nałogów oraz

przemocy.

Przewidywany efekt działań: Zmniejszenie rozmiarów zachowań ryzykownych, patologicznych dzieci i młodzieży w związku z otoczeniem ich opieką, pomocą, wsparciem, edukacją i profilaktyką.

Poprawa w funkcjonowaniu dzieci w sferze emocjonalnej, dobrym komunikowaniu, nawiązywaniu kontaktów, kształtowanie zainteresowań, wypełnianie wolnego czasu dzieci i młodzieży zajęciami sportowymi, turystycznymi, twórczymi itp.

Zaangażowanie jak największej liczby instytucji, organizacji w działania na rzecz ograniczenia ryzykownych zachowań wśród dzieci i młodzieży.

5. Współpraca z Komisariatem Policji w Kobiernicach- z udziałem policjanta prowadzenie zajęć edukacyjnych z zakresu uzależnień, przestępczości, bezpieczeństwa i prawa karnego.

Do kogo skierowane działanie: uczniowie, rodzice.

Przewidywany efekt działań: edukacja społeczna, prewencja uzależnień, zapobieganie wczesnym kontaktom z alkoholem, grupami przestępczymi i sektami.

6. Ograniczanie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez młodzież- poprzez włączanie się w ogólnokrajowe działania na rzecz ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, oraz nietrzeźwym, a także prowadzenie własnych inicjatyw przy współpracy ze szkołami, policją i młodzieżą z MCAT.

Przewidywany efekt działań: Zmniejszenie ilości przypadków sprzedaży alkoholu nieletnim, mniej osób nieletnich nietrzeźwych, mniej osób łamiących prawo.

§ 10

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Sposób realizacji:

1. Współpraca z Instytucjami, Stowarzyszeniami i Osobami Fizycznymi, które służą rozwiązywaniu problemów społecznych, poprzez wymianę informacji, doświadczeń, edukację publiczną, masowe rozpowszechnianie materiałów szkoleniowo- informacyjnych, organizowanie wspólnych imprez mających na celu doinformowanie społeczności lokalnej.

2. Przeciwdziałanie nietrzeźwości kierowców na drogach. To zadanie prowadzone jest głównie przez Komisariat Policji w Kobiernicach za pomocą stałych kontroli trzeźwości kierowców na naszym terenie, oraz ich edukację poprzez materiały profilaktyczne w ramach prowadzonych Kampanii np „ Odpowiedzialny Kierowca”, „ Przeciw Pijanym Kierowcom” itp.

Do kogo skierowane działanie: Społeczność lokalna.

Przewidywany efekt działań: Edukacja społeczna, prewencja alkoholowa zapobiegająca kontaktom ze środkami zmieniającymi świadomość, oraz zmniejszenie ilości nietrzeźwych osób za kierownicą.

3. Wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich.

4. Współpraca z organizacjami i instytucjami realizującymi programy mające na celu działania profilaktyczne, zapobiegawcze, propagowanie trzeźwych obyczajów wśród dzieci i młodzieży..tj: Kluby Sportowe, Parafie, Stowarzyszenie Nasza Gmina, Towarzystwo Miłośników Ziemi Żywieckiej, Przyjaciół Porąbki, Ochotnicze Straże Pożarne, Gminny Ośrodek Kultury.

Do kogo skierowane działanie: dzieci i młodzież z terenu Gminy Porąbka.

Przewidywany efekt działań: promocja zdrowia i aktywnego wypoczynku, motywacja do twórczego i mądrego spędzania czasu wolnego, stworzenie lokalnej koalicji na rzecz przeciwdziałania problemom społecznym.

§ 11

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy, zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym.

Przytaczając kolejne wyniki badań z Raportu „ Młodzi i Substancje Psychoaktywne” przeprowadzonego wśród uczniów klas **V** szkół podstawowych i **II** klas gimnazjum trzeba podkreślić, że najczęściej spożywanym alkoholem przez uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum jest **piwo**, gdyż jest to alkohol co do którego badani są przekonani, że nie będą mieli większych problemów z jego zakupem. Natomiast pocieszający jest fakt, że **80 %** badanych chłopców i **85%** dziewczynek szkół podstawowych jeszcze nigdy nie próbowało alkoholu. Badani gimnazjaliści częściej są przekonani, że nie kupią wódki, niż pozostałych trunków. **20 %** chłopców z gimnazjum uważa zakup piwa za łatwy, a także **10%** ich koleżanek udziela takiej samej odpowiedzi, natomiast **45%** gimnazjalistów uważa zakup wódki za niemożliwy.

Jeśli chodzi o dostępność papierosów to dla **11%** uczniów i **6%** uczennic gimnazjum zakup papierosów nie sprawia problemów, natomiast taka próba nie powiodła się dla **14%** chłopców i **6%** dziewcząt. Spośród badanych gimnazjalistów **71%** chłopców i **84%** dziewcząt nie ma wyrobionego zdania w tej kwestii, co oznacza, że nie podejmowali takiej próby.

Ubiegłoroczna diagnoza wykazała że **90%** badanych sprzedawców żąda okazania dowodu tożsamości kiedy mają wątpliwości co do wieku klienta przy próbie zakupu alkoholu, czy papierosów. Ogólna tendencja wskazuje na bardzo dobre przygotowanie badanych sprzedawców do odmawiania osobom nieletnim sprzedaży artykułów zabronionych. Wiedza i umiejętności to bardzo ważne instrumenty prawidłowego funkcjonowania rynku sprzedaży alkoholu, ale muszą one być w pełni wykorzystywane. Rzeczywistość nadal pozostawia jeszcze wiele do życzenia i do zrobienia, w tej kwestii może być coraz lepiej, lecz pod warunkiem że każdy będzie wyczulony i nie pozostanie bierny w sytuacji łamania prawa.

Sposób realizacji:

1. Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców alkoholu, między innymi zakup kontrolowany.
2. Bezpośrednie włączanie młodzieży w działania profilaktyczno- edukacyjne skierowane do sprzedawców alkoholu,
3. Podejmowanie czynności prawnych w przypadku stwierdzenia łamania prawa.

Przewidywany efekt działań: Edukacja społeczna, stosowanie przepisów prawa, zmniejszenie szkód społecznych, sankcje karne dla łamiących prawo.

§ 12

Bieżąca obsługa i ewaluacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

-Realizatorami Gminnego Programu są:

-Wójt Gminy Porąbka,

-Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych,

-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

-Osoby fizyczne zatrudnione na podstawie umów do realizacji zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,

-Instytucje podległe gminie i inne podmioty realizujące zadania określone w programie na podstawie umów, zleceń, dotacji, porozumień, regulaminów, itp.

Sposób realizacji:

1. Koordynowanie zadań zawartych w GPPiRPA przez Pełnomocnika Wójta d/s Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Porąbce w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy poprzez:

2.1) Przeprowadzanie rozmów z osobami wnioskowanymi do GKRPA przez Rodzinę, Policję, GOPS, Prokuraturę, Sądy, w celu zobowiązania do leczenia .- Motywowanie do podjęcia leczenia.

Do kogo skierowane działanie: Osoby uzależnione i szkodliwie pijące.

Przewidywany efekt działań: zwiększenie osób identyfikujących się z problemem alkoholowym i podejmujących leczenie.

2. 2) Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy, stosowanie procedury Niebieskiej Karty.

Przewidywany efekt działań: Udzielanie profesjonalnej pomocy w sytuacji występowania przemocy, gromadzenie odpowiedniej dokumentacji obrazującej przemoc w rodzinie z możliwością wykorzystania przez właściwe instytucje (policja, sąd, prokurator)

Czas realizacji: w zależności od ilości zgłaszanych osób, oraz potrzeb w tym zakresie- posiedzenie jeden raz lub dwa razy w miesiącu.

Wykonawcy: członkowie GKRPA przeszkoleni w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy.

3. Współpraca z GOPS, Policją, Ośrodkiem Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku- Białej, kuratorami sądowymi i innymi instytucjami w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz motywowania osób do podjęcia leczenia.

4.Kierowanie osób z problemem alkoholowym do Sądu z wnioskiem o zobowiązanie do leczenia, po uprzednim badaniu przez biegłego w przedmiocie uzależnienia do alkoholu.

5. Wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu, oraz istniejącego limitu zgodnie z obowiązującymi uchwałami rady gminy w tym zakresie, dla organu który wydaje zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

6. Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Porąbka pod kątem przestrzegania zasad zawartych w zezwoleniu na sprzedaż alkoholu, po otrzymaniu stosownego upoważnienia wydanego przez Wójta Gminy Porąbka.

7.Zakup niezbędnych materiałów, książek, ulotek, programów edukacyjnych w celu wyposażenia szkolnych biblioteczek profilaktycznych, jak i Rodzinnego Punktu Pomocy w Porąbce, zakup niezbędnych urządzeń technicznych do pomieszczeń Punktu i Gminnej Komisji, opłacanie wywiadów środowiskowych przeprowadzanych dla potrzeb Komisji.

8. Promowanie działalności profilaktycznej na łamach lokalnej prasy, branie udziału w lokalnych imprezach trzeźwościowych, jak również współpraca z gminami ościennymi w tej dziedzinie.

9. Kontynuacja szkoleń członków GKRPA w Porąbce, udział w konferencjach, naradach dotyczących problematyki uzależnień, przemocy.

10. Utworzenie rezerwy finansowej na zadania mogące wyniknąć w trakcie realizacji programu.

11.Roczne sprawozdanie z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przyjęte przez Radę Gminy Porąbka do 31 marca roku następującego, którego sprawozdanie dotyczyło.

ROZDZIAŁ IV

Wynagrodzenie Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 13

Wynagrodzenie za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wynagrodzenie Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Porąbce ustala się w następującej wysokości:

- 1) **Przewodniczący : 260.00 zł** za jedno posiedzenie
- 2) **Pełnomocnik: 220.00 zł** za jedno posiedzenie
- 3) **Sekretarz: 260.00 zł** za jedno posiedzenie
- 4) **Członek: 220.00 zł** za jedno posiedzenie

Wynagrodzenie wypłacane jest za udział w posiedzeniu na podstawie listy obecności i listy wypłat zatwierdzonych przez Sekretarza Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Zadania te zostały zapisane w art. 4 ustawy z dnia 26 października o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tekst jednolity / Dz.U.2012r. poz 1356 ze zm/. Pozostałymi dokumentami stanowiącymi prawną podstawę działań w tym zakresie jest ustawa o samorządzie gminnym, oraz Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzący w skład Strategii Problemów Społecznych uchwalany corocznie przez Radę Gminy.

Program na 2015 rok zawiera zadania wynikające bezpośrednio z ww. aktów prawnych, dostosowany do rzeczywistych potrzeb gminy, a ujętych w Strategii Problemów Społecznych Gminy Porąbka na lata 2011-2020. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych finansowany jest ze środków pozyskiwanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu, natomiast koordynacją zadań z jego zakresu zajmuje się pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

